

INSTRUCȚIUNE **privind modul de utilizare a ștampilelor electorale** **la alegeri și referendumuri**

I. Dispoziții generale

1. Instrucțiunea privind modul de utilizare a ștampilelor electorale la alegeri și referendumuri este elaborată în corespundere cu prevederile art. 26, 51, 58-63 și 67 din Codul electoral.

2. Prezenta instrucțiune are ca scop asigurarea unui cadru unitar de aplicare a prevederilor Codului electoral ce vizează tipurile și caracteristicile ștampilelor electorale, reglementează modul de utilizare, de transmitere către organele electorale și de restituire a ștampilelor electorale Comisiei Electorale Centrale, precum și de nimicire a acestora.

3. Organele electorale constituite în condițiile Codului electoral, în vederea organizării și desfășurării alegerilor și referendumurilor, precum și realizării procedurilor electorale, folosesc în activitatea lor ștampile electorale. Organele electorale sunt responsabile de integritatea ștampilelor electorale, păstrarea și utilizarea corespunzătoare a ștampilelor electorale, precum și restituirea acestora în condițiile prezentei instrucțiuni.

4. Comisia Electorală Centrală asigură confecționarea, restabilirea, păstrarea și nimicirea ștampilelor electorale.

II. Tipurile și caracteristicile ștampilelor electorale

5. Modelul ștampilelor organelor electorale se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, în temeiul art. 26 alin. (1) lit. f) din Codul electoral.

6. În vederea desfășurării activității organelor electorale, precum și realizării procedurilor electorale, se stabilesc următoarele tipuri de ștampile electorale:

a) *ștampila consiliului electoral al circumscripției uninominale (de activitate)* reprezintă o placă rotundă, executată din cauciuc (polimer), avînd imprimată pe margini inscripția „*Consiliul electoral de circumscripție* Republica Moldova”, iar în centru denumirea și numărul corespunzător al circumscripției electorale uninominale (în cazul circumscripțiilor uninominale destinate alegătorilor domiciliați în localitățile din stînga Nistrului se vor denumi „Stînga Nistrului”, iar circumscripțiile uninominale destinate alegătorilor aflați peste hotarele țării se vor denumi „Externe”);

b) *ștampila consiliului electoral al circumscripției electorale de nivelul al doilea (de activitate)* reprezintă o placă rotundă, executată din cauciuc (polimer), avînd imprimată pe margini inscripția „*Consiliul electoral de circumscripție* Republica Moldova”, iar în centru denumirea și numărul corespunzător al circumscripției electorale de nivelul al doilea;

c) *ștampila consiliului electoral al circumscripției electorale de nivelul întâi (de activitate)* reprezintă o placă rotundă, executată din cauciuc (polimer), avînd imprimată pe margini inscripția „*Consiliul electoral de circumscripție*”, iar în centru cuvintele „Republica Moldova” și numărul exprimat prin fracție (*numărul circumscripției electorale de nivelul doi/numărul circumscripției electorale de nivelul întâi*);

d) *ștampila biroului electoral al secției de votare (de activitate)* reprezintă o placă rotundă, executată din cauciuc (polimer), avînd imprimată pe margini inscripția „*Biroul electoral al secției de votare*”, iar în centru cuvintele „Republica Moldova” și numărul exprimat prin fracție (numărul circumscripției uninominale sau numărul circumscripției electorale de nivelul al doilea/numărul corespunzător al secției de votare începînd cu localitatea unde își are sediul consiliul electoral de circumscripție uninominală sau consiliul electoral de nivelul al doilea, continuînd apoi cu cele din orașe, comune și sate, în ordine alfabetică);

e) *ștampila cu inscripția "Retras"* reprezintă o placă dreptunghiulară, executată din cauciuc (polimer), avînd imprimată inscripția „Retras/Выбыл”, fără număr;

f) *ștampila cu inscripția "Anulat"* reprezintă o placă dreptunghiulară, executată din cauciuc (polimer), avînd imprimată inscripția „Anulat”, fără număr;

g) *ștampila cu inscripția "Votat"* reprezintă o placă rotundă, executată din cauciuc (polimer), cu mîner de lemn, avînd imprimată inscripția „Votat”, fără număr;

h) *ștampila specială* reprezintă o placă dreptunghiulară cu lungimea de 25 mm și lățimea de 10 mm, executată din cauciuc (polimer), cu mîner de lemn, avînd imprimate cu litere inscripția privind tipul scrutinului ("Alegeri" sau "Referendum") și cu cifre data scrutinului.

Notă: În cazul desfășurării turului al doilea de scrutin, ștampila specială descrisă la lit. h) va avea imprimată cu litere inscripția privind tipul scrutinului, cu cifre data scrutinului și mențiunea despre turul II.

III. Modalitatea de transmitere a ștampilelor electorale către organele electorale

7. Comisia estimează necesarul ștampilelor electorale în funcție de tipul scrutinului desfășurat și asigură transmiterea acestora către organele electorale inferioare.

8. În cazul alegerilor parlamentare, prezidențiale și referendumurilor republicane, Comisia transmite consiliilor electorale de circumscripție uninominală/de nivelul al doilea ștampilele electorale destinate activității acestora, precum și setul de ștampile electorale și tușiere destinate birourilor electorale ale secțiilor de votare din circumscripția respectivă, în baza unui act de transmitere-recepționare, conform modelului din anexa nr. 1 la prezenta instrucțiune. La rîndul lor, consiliile electorale de circumscripție uninominală/de nivelul al doilea transmit birourilor electorale ale secțiilor de votare, în baza unui act de transmitere-recepționare, setul de ștampile electorale și tușiere destinate activității acestora, conform modelului din anexa nr. 2 la prezenta instrucțiune.

9. În cazul alegerilor locale generale, Comisia transmite consiliilor electorale de circumscripție de nivelul al doilea ștampilele electorale destinate activității acestora și setul de ștampile electorale și tușiere destinate consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întîi/birourilor electorale ale secțiilor de votare. La rîndul lor, consiliile electorale de circumscripție de nivelul al doilea transmit consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întîi, în baza unui act de transmitere-recepționare, setul de ștampile electorale și tușiere destinate activității acestora, iar cele din urmă le transmit birourilor electorale ale secțiilor de votare din circumscripția respectivă, în baza unui act de transmitere-recepționare, conform modelelor din anexele nr. 1 și 2 la prezenta instrucțiune.

10. În cazul alegerilor locale noi și referendumurilor locale, Comisia eliberează ștampilele electorale direct consiliilor electorale de circumscripție respective, iar cele din urmă le transmit birourilor electorale ale secțiilor de votare din circumscripția respectivă, în baza unui act de transmitere-recepționare, conform modelelor din anexele nr. 1 și 2 la prezenta instrucțiune.

11. Ștampilele electorale speciale vor fi transmise separat în baza unui act de transmitere-recepționare, conform modelului din anexa nr. 3 la prezenta instrucțiune. De regulă, ștampilele electorale speciale se transmit organelor electorale odată cu transmiterea buletinelor de vot.

12. După ce sînt transmise consiliilor electorale de circumscripție uninominală, de nivelurile al doilea și întîi, precum și birourilor electorale ale secțiilor de votare, ștampilele electorale se păstrează la sediul organelor electorale, asigurîndu-se integritatea acestora pînă în ziua votării.

13. Este interzisă păstrarea ștampilelor electorale în mesele de serviciu, sertare, transmiterea spre păstrare persoanelor neautorizate, purtarea acestora în buzunarele îmbrăcăminte.

14. Responsabilitatea și controlul privind respectarea regimului de păstrare a ștampilelor electorale, precum și legalitatea utilizării lor revine președinților consiliilor electorale de circumscripție și ai birourilor electorale ale secțiilor de votare.

IV. Modul de aplicare a ștampilelor electorale

15. Ștampilele electorale ale consiliilor electorale de circumscripție uninominală, de nivelul al doilea și de nivelul întâi, pe care sînt imprimate numere, sînt destinate activității consiliilor și se aplică pe toate documentele oficiale ale consiliilor electorale corespunzătoare (hotărîri, procese-verbale de activitate și cele de totalizare a rezultatelor alegerilor, rapoarte, documente bancare, legitimații, ecusoane etc.).

16. Ștampilele electorale, destinate activității birourilor electorale ale secțiilor de votare, pe care sînt imprimate numere, se aplică pe toate documentele oficiale ale birourilor electorale (hotărîri, procese-verbale de activitate și cele privind rezultatele numărării voturilor, rapoarte, legitimații, ecusoane etc.).

17. Ștampilele electorale ale birourilor electorale ale secțiilor de votare, prevăzute la pct. 6 lit. e) – h) din prezenta instrucțiune, se aplică în felul următor:

a) ștampila cu inscripția „Retras” se aplică pe buletinele de vot în cercul din patruleterele cu numele/denumirea concurenților electorali care, după ce buletinele au fost tipărite, și-au retras candidaturile din cursa electorală sau înregistrarea acestora a fost anulată;

b) ștampila cu inscripția „Anulat” se aplică pe buletinele de vot rămase neutilizate și sînt numărate înainte de a deschide urnele de vot, precum și pe buletinele completate greșit de către alegători;

c) ștampila cu inscripția „Votat” se aplică de către alegător în interiorul cercului unui singur patruleter din buletinul de vot, în cabina pentru vot secret sau în timpul votării la locul aflării;

d) ștampila specială confirmă faptul că alegătorul și-a exercitat dreptul de vot în ziua respectivă și se aplică de către membrul biroului electoral al secției de votare la eliberarea buletinului de vot, după caz:

- la pagina 8 a fișei de însoțire a buletinului de identitate (seria A);
- la rubrica „Mențiuni” a fișei de însoțire a buletinului de identitate (seriile B, C);
- la rubrica „Mențiuni” de la pagina 4 a buletinului de identitate provizoriu;
- pe versoul legitimației de serviciu pentru militarii în termen, pe livretul eliberat de Centrul Serviciului Civil;
- la pagina 6 sau 8 a pașaportului cetățeanului Republicii Moldova, pe versoul livretului de marinar, pentru alegătorii care votează la secțiile de votare constituite peste hotarele Republicii Moldova.

18. În cazul desfășurării mai multor tipuri de scrutine în aceeași zi, membrii birourilor electorale ale secțiilor de votare, la eliberarea buletinelor de vot, vor aplica o singură ștampilă specială avînd imprimate cu litere inscripția „Alegeri” și cu cifre data scrutinelor desfășurate.

19. Ștampilele de cauciuc (polimer) se curăță de cerneala uscată. Se interzice folosirea acizilor, benzinei, alcoolului, acetonei și a altor diluanți (dizolvanți) pentru spălarea ștampilelor din cauciuc și polimer.

20. Pierderea sau deteriorarea ștampilelor electorale reprezintă o neconformitate și se consemnează în Actul de restituire a ștampilelor, cu indicarea circumstanțelor, cauzelor, persoanelor vinovate și acțiunilor întreprinse.

V. Pregătirea ștampilelor electorale pentru a fi predate Comisiei

21. După încheierea scrutinului, odată cu perfectarea și sistematizarea documentelor și materialelor electorale, organele electorale inferioare pregătesc ștampilele pentru a fi restituite Comisiei. În prealabil, birourile electorale ale secțiilor de votare asigură curățarea ștampilelor de cauciuc (polimer) de cerneala uscată, fiind înlăturate de pe ele orice obiect străin.

22. După aceasta, ștampilele electorale se pun într-o pungă specială, după cum urmează: ștampila de cauciuc (polimer) cu număr (de activitate), ștampilele „Retras”, „Anulat” și toate

ștampilele „Votat”. Alte obiecte care au fost necesare în procesul lucrului nu se introduc în pungă (tușiera etc.).

23. Ștampilele electorale speciale nu se includ în punga prevăzută la pct. 22 din prezenta instrucțiune, și se transmit separat consiliilor electorale de circumscripție de către birourile electorale. La rîndul său, consiliile electorale de circumscripție recepționează ștampilele speciale pe întreaga circumscripție și le includ într-o pungă (pachet) separată, pe care se înscrie denumirea circumscripției electorale, tipul ștampilelor și numărul de bucăți restituite.

24. Pentru a facilita evidența ștampilelor conform unității administrativ-teritoriale și a putea identifica ușor ștampilele unei secții de votare, pe fiecare pungă se înscrie numărul secției de votare. Pungile se leagă în așa fel, ca să poată fi ușor dezlegate și nu se sigilează.

VI. Restituirea ștampilelor electorale Comisiei Electorale Centrale

25. La consiliul electoral de circumscripție uninominală/de nivelul al doilea, ștampilele electorale și tușierele predate de toate consiliile electorale de circumscripție de nivelul întâi și birourile electorale ale secțiilor de votare se pun în valize (geți) speciale pentru a fi restituite Comisiei. Restituirea ștampilelor se efectuează în baza unui act de transmitere-recepționare, conform modelului din anexa nr. 4 la prezenta instrucțiune.

26. Termenul de restituire a ștampilelor este de 48 de ore după închiderea secțiilor de votare (odată cu prezentarea documentelor privind rezultatele alegerilor). Președinții consiliilor și birourilor electorale sînt obligați să asigure păstrarea și returnarea bunurilor primite de la Comisia Electorală Centrală, purtînd răspundere materială conform legislației în vigoare.

27. Ștampilele destinate activității consiliilor electorale de circumscripție se restituie Comisiei odată cu prezentarea dării de seamă privind executarea devizului de cheltuieli pentru perioada electorală, conform modelului din anexa nr. 5 la prezenta instrucțiune.

28. În cazul în care în anumite circumscripții alegerile sînt declarate nevalabile sau nule, sau urmează să fie efectuat turul al doilea de scrutin, ștampilele electorale, cu excepția ștampilelor electorale speciale care se returnează în condițiile pct. 23 din prezenta instrucțiune pentru a fi restabilite (reconficționate), se păstrează la sediul organelor electorale respective, pînă la efectuarea votării repetate sau turului al doilea de scrutin.

VII. Modul de nimicire a ștampilelor electorale

29. După încheierea perioadei electorale și/sau la expirarea necesității, ștampilele electorale urmează a fi preluate de comisia de expertiză, care se creează prin dispoziția președintelui Comisiei Electorale Centrale.

30. Comisia de expertiză va examina uzura ștampilelor electorale și va decide asupra restabilirii sau nimicirii acestora, întocmind un proces-verbal cu privire la restabilirea/nimicirea ștampilelor electorale.

_____ (tipul scrutinului)

**ACT nr. _____ din „ _____ ” _____ 20__
de transmitere-recepționare a ștampilelor electorale**

Comisia Electorală Centrală, reprezentată de _____,
(numele, prenumele)

_____, TRANSMITE,
(funcția)

iar _____,
(se indică denumirea consiliului electoral de circumscripție)

reprezentată de _____
(numele, prenumele, funcția pe care o deține)

RECEPȚIONEAZĂ:

- 1) 1 (una) ștampilă electorală destinată activității consiliului electoral de circumscripție _____ nr. _____;
- 2) *ștampile electorale destinate activității consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întâi în număr de _____, de la nr. _____ până la nr. _____, cu excepția nr. _____;
- 3) ștampile electorale și tușiere destinate activității birourilor electorale ale secțiilor de votare, conform specificației:

Nr. BESV	Ștampile de cauciuc (activitate)	Cu inscripția "Votat"	Cu inscripția "Anulat"	Cu inscripția "Retras"	Tușiere	Notă
Total						

Consiliul electoral de circumscripție, în persoana președintelui acestuia:

- a) va manifesta buna-credință și diligență la asigurarea integrității și păstrării în condiții corespunzătoare a ștampilelor electorale recepționate;
- b) va asigura transmiterea acestora către birourile electorale ale secțiilor de votare;
- c) va asigura restituirea ștampilelor Comisiei Electorale Centrale odată cu prezentarea documentelor electorale, în cantitatea și starea în care au fost primite inițial, luând în considerare uzura normală a acestora.

Ștampila de activitate a consiliului electoral de circumscripție se transmite Comisiei prin intermediul contabilului-șef al consiliului electoral respectiv odată cu prezentarea dării de seamă privind executarea devizului de cheltuieli pentru perioada electorală.

Prezentul act este întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare Parte și obține forță juridică din momentul semnării lui de către Părți.

A TRANSMIS:

Reprezentantul Comisiei Electorale Centrale

_____ (numele, prenumele, semnătura)

A RECEPȚIONAT:

_____ (denumirea consiliului electoral de circumscripție)

_____ (numele, prenumele, semnătura)

_____ (tipul scrutinului)

**ACT nr. _____ din „ _____ ” _____ 20 _____
de transmitere-recepționare a ștampilelor electorale**

Consiliul electoral al circumscripției electorale _____ nr. _____,
(se indică denumirea CECE)
reprezentat de _____,
(numele, prenumele)

_____, TRANSMITE,
(funcția pe care o deține)

iar **Biroul electoral al secției de votare/* Consiliul electoral al circumscripției electorale de nivelul I _____ nr. _____,**

reprezentat de _____,
(numele, prenumele)

_____, RECEPȚIONEAZĂ:
(funcția pe care o deține)

*1) 1 (una) ștampilă electorală destinată activității consiliului electoral de circumscripție _____ nr. _____;

2) ștampile electorale și tușiere destinate activității biroului electoral al secției de votare, conform specificației:

Nr. BESV	Ștampile de cauciuc (activitate)	Cu inscripția "Votat"	Cu inscripția "Anulat"	Cu inscripția "Retras"	Tușiere	Notă
Total						

Biroul electoral al secției de votare/* Consiliul electoral de circumscripție, în persoana președintelui acestuia:

a) va manifesta buna-credință și diligență la asigurarea integrității și păstrării în condiții corespunzătoare a ștampilelor electorale recepționate;

b) va asigura restituirea ștampilelor către CECE corespunzător odată cu prezentarea documentelor electorale, în cantitatea și starea în care au fost primite inițial, luând în considerare uzura normală a acestora.

Prezentul act este întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare Parte și obține forță juridică din momentul semnării lui de către Părți.

A TRANSMIS:

A RECEPȚIONAT:

CECE _____
(denumirea CECE)

BESV/*CECE _____ nr. _____

(numele, prenumele, semnătura)

(numele, prenumele, semnătura)

Model

(tipul scrutinului)

**Act nr. _____ din „ _____ ” _____ 20__
de transmitere-recepționare a ștampilelor electorale speciale**

Comisia Electorală Centrală, reprezentată de _____,
(numele, prenumele)

_____, TRANSMITE,
(funcția pe care o deține)

iar **Consiliul electoral al circumscripției electorale** _____ nr. _____,
(denumirea CECE)

reprezentat de _____
(numele, prenumele)

_____, RECEPȚIONEAZĂ:
(funcția pe care o deține)

ștampile electorale speciale, în număr de _____ bucați, ce se aplică în actele de identitate ale alegătorilor și reprezintă plăci dreptunghiulare, executate din cauciuc (polimer), avînd imprimată în centru inscripția cu privire la tipul, data, luna și anul scrutinului:
_____.

Consiliul electoral de circumscripție, în persoana președintelui acestuia:

- a) va manifesta buna-credință și diligență la asigurarea integrității și păstrării în condiții corespunzătoare a ștampilelor electorale recepționate;
- b) va asigura transmiterea acestora birourilor electorale ale secțiilor de votare;
- c) va restitui ștampilele Comisiei Electorale Centrale odată cu prezentarea documentelor electorale.

Prezentul act este întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare Parte și obține forță juridică din momentul semnării lui de către Părți.

A TRANSMIS:

Comisia Electorală Centrală

(numele, prenumele, semnătura)

A RECEPȚIONAT:

CECE _____ nr. _____
(denumirea CECE)

(numele, prenumele, semnătura)

_____ (tipul scrutinului)

**ACT nr. _____ din „_____” _____ 20__
de transmitere-recepționare a ștampilelor electorale**

Consiliul electoral al circumscripției electorale _____ nr. _____,
(se indică denumirea CECE)
reprezentat de _____,
(numele, prenumele)

_____, TRANSMITE,
(funcția pe care o deține)

iar **Comisia Electorală Centrală**, reprezentată de _____
(numele, prenumele)

_____, RECEPȚIONEAZĂ:
(funcția pe care o deține)

*1) ștampile electorale destinate activității consiliilor electorale de circumscripție de nivelul întâi în număr de _____, de la nr. _____ pînă la nr. _____, cu excepția nr. _____;

2) ștampile speciale în număr de _____ bucăți;

3) ștampile electorale și tușiere destinate activității birourilor electorale ale secțiilor de votare, conform specificației la prezentul act:

Nr. BESV	Ștampile de cauciuc (activitate)	Cu inscripția "Votat"	Cu inscripția "Anulat"	Cu inscripția "Retras"	Tușiere	Notă
Total						

Neconformități constatate la recepționare: _____

A TRANSMIS:

(denumirea CECE)

(numele, prenumele, semnătura)

A RECEPȚIONAT:

Reprezentantul
Comisiei Electorale Centrale

(numele, prenumele, semnătura)

(tipul scrutinului)

**ACT nr. _____ din „ _____ ” _____ 20__
de transmitere-recepționare a ștampilei electorale de activitate**

Consiliul electoral al circumscripției electorale _____ **nr. _____**,
(se indică denumirea CECE)
reprezentat de _____,
(numele, prenumele)
_____, **TRANSMITE**,
(funcția pe care o deține)

iar **Comisia Electorală Centrală**, reprezentată de _____
(numele, prenumele)
_____, **RECEPȚIONEAZĂ**:
(funcția pe care o deține)

1 (una) ștampilă electorală destinată activității consiliului electoral de circumscripție
_____ nr. _____;

Prezentul act este întocmit în două exemplare, câte unul pentru fiecare Parte și obține forță juridică din momentul semnării lui de către Părți.

A TRANSMIS:

(denumirea CECE)

(numele, prenumele, semnătura)

A RECEPȚIONAT:

Reprezentantul
Comisiei Electorale Centrale

(numele, prenumele, semnătura)